Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 tot toekenning van een subsidie aan diverse woonzorgvoorzieningen voor de IT-ondersteuning voor de implementatie van BelRAI, wat betreft de implementatie van BelRAI LTCF

Samenvatting

In het regeerakkoord is het volgend engagement opgenomen:

"De komende jaren werken we prioritair verder rond drie speerpunten:

- ***de vereenvoudiging en digitalisering, en de inkanteling van nieuwe sectoren (geestelijke gezondheidszorg, revalidatie, gezinszorg en equipes palliatieve zorg) in VSB;***
- ***de geleidelijke invoering van de BelRAI als uniek inschalingsinstrument dat in eerste instantie wordt gehanteerd als instrument voor de kwaliteit van de zorg waarop de financiering kan worden geënt;***
- ***een betere betaalbaarheid van een verblijf in een woonzorgcentrum."***

In het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers werd in bijlage 11 voor de woonzorgcentra opgenomen dat de voorzieningen vanaf 1 juni 2023 de zorgzwaarte moeten vaststellen aan de hand van de BelRAI LTCF in het woonzorgcentrum.

Dit besluit regelt een overgangsbepaling in de toepassing van de artikels opgenomen in het bovenvermelde besluit zodat woonzorgcentra op een goede en degelijke manier de BELRAI LTCF kunnen implementeren in hun voorziening.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De situatie heeft inhoudelijk betrekking op het beleidsveld Woonzorg.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verengingen voor mantelzorgers en gebruikers.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 tot toekenning van een subsidie aan diverse woonzorgvoorzieningen voor de IT-ondersteuning voor de implementatie van BelRAI.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 13 februari 2023.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/43 van 16 februari 2023.

2. INHOUD

A. BELEIDSKADER

Binnen welzijn en gezondheid wordt momenteel met een veelheid aan evaluatieschalen gewerkt: de Katz-schaal, de BEL-profielschaal, de medisch-sociale schaal, het zorgzwaarte-instrument (ZZI), International Classification of Functioning, …

Al deze schalen worden gebruikt om de zorgbehoevendheid en zelfredzaamheid van de gebruiker in kaart te brengen op meerdere domeinen (huishoudelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen, lichamelijke ADL, sociale ADL en geestelijke gezondheid).

Om dubbele inschaling en kwaliteitsverlies te vermijden is er nood aan één uniforme schaal die op termijn ook zorggebonden financiering in het kader van de Vlaamse Sociale Bescherming mogelijk maakt. De Vlaamse Regering zet hiervoor in op de evaluatieschaal RAI ("Resident Assessment Instrument"). Het instrument stelt gestandaardiseerde informatie over de zorgbehoefte van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood ter beschikking van de zorgverleners, de voorziening en de overheid.

Om het RAI-instrument te introduceren in de (woon)zorg in België was het nodig dat instrument aan te passen aan de Belgische situatie en het Belgische taalgebruik (BelRAI genaamd).

De BelRAI beoogt de kwaliteit van de zorg voor de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood te verbeteren door:
1° efficiëntiewinst te realiseren door eenzelfde evaluatieschaal te hanteren in de thuiszorg en residentiële ouderenzorg (op termijn ook GGZ en revalidatie);
2° ontschotting en samenwerking te stimuleren tussen de verschillende voorzieningen;
3° op een gestandaardiseerde en gestructureerde manier de zorgtoestand en het welzijn van de gebruiker multidisciplinair in kaart te brengen zodat een beter zorgplan en kwaliteitscontrole gefaciliteerd wordt;
4° een veilige digitale omgeving te bieden waarin zorgverleners zorg- en medische gegevens kunnen delen over een patiënt of gebruiker.

In 2019 werd in de erkenningsvoorwaarden voor woonzorgcentra opgenomen dat het woonzorgcentrum uiterlijk één maand na de opname van de bewoner de zorgzwaarte van de bewoner vaststelt aan de hand van de BelRAI LTCF (artikel 28, bijlage 11). De ingangsdatum voor deze bepaling werd met het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 over de tenuitvoerlegging van BelRAI en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin vastgelegd op 1 juni 2023.

In de periode januari 2020 tot maart 2022 werd een grootschalig pilootproject uitgevoerd bij veertig woonzorgcentra om de implementatie van het BelRAI Long Term Care Facilities instrument uit te testen in de praktijk. Dit pilootproject heeft aangetoond dat een goede implementatie van de BelRAI-instrumenten in de voorzieningen en het gebruiken van de resultaten uit de inschaling als basis voor het woonzorgleefplan tijd nodig heeft in de voorziening. Dit gaat immers gepaard met intensieve opleidings- en implementatietrajecten waarbij ook een aantal zorgprocessen binnen de eigen voorziening herbekeken worden. Elke voorziening moet daarom ook de mogelijkheid krijgen om een implementatieplan uit te werken in de eigen voorziening, rekening houdend met de bewonerspopulatie, de zorgzwaarte van deze populatie en de vrijstelling van het beschikbare zorgpersoneel. Het is belangrijk dat voorzieningen hierbij voldoende flexibiliteit krijgen om deze implementatie duurzaam te verankeren op een voor hen passende wijze. Deze aanpak biedt kansen om het interne draagvlak te maximaliseren. Er wordt hierbij steeds maximaal ingezet op het gebruik van het instrument in het kader van zorgplanning zodat de meerwaarde van het instrument beter tot zijn recht kan komen en de motivatie bij personeelsleden hoog gehouden wordt.

De Vlaamse overheid wenst daarom overgangsbepalingen te ontwikkelen voor de implementatie van BelRAI in de Vlaamse woonzorgcentra. Deze overgangsbepalingen moeten het mogelijk maken de BelRAI instrumenten op een zo goed mogelijke wijze te implementeren in de ouderenzorg binnen een duidelijk kader dat een aantal tussentijdse doelstellingen invoert, waaraan voorzieningen moeten voldoen. Dit afsprakenkader biedt aan de ouderenzorgsector een duidelijk perspectief en geeft de overheid ook handvaten om te handhaven waar nodig.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 bepaalt dat in artikel 28 van bijlage 11 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers de woorden één maand worden vervangen door acht weken. Op deze manier wordt de maximale tijd waarbinnen een inschaling van een nieuwe bewoner moet worden afgenomen in lijn gebracht met de internationale RAI richtlijnen.

Artikel 2 bepaalt de overgangsbepalingen die van toepassing zijn op artikel 28 van bijlage 11 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers. De volgende bepalingen worden gemaakt:

- Tijdens de periode van 1 juni tot en met 31 december 2023 moet de zorgzwaarte van minstens tien procent van de bewoners worden vastgesteld aan de hand van BelRAI LTCF. De resultaten van deze inschaling moeten worden opgenomen in het woonzorgleefplan. Door de eerste zeven maanden van de implementatieperiode te focussen op de volledige bewonerspopulatie in plaats van op de inschaling van bewoners bij opname kan het interne draagvlak worden gemaximaliseerd in functie van een meest passende aanpak per woonzorgcentrum. Dit zorgt ervoor dat de voorzieningen kunnen kiezen om met een bepaalde bewonersgroep te beginnen (bv. één afdeling of leefgroep) of om zich te richten

tot specifieke bewoners (bv. bewoners met een complexe zorgproblematiek waarvoor het zorgplan wordt herzien, bewoners die al langer verblijven in het WZC,...).

- Vanaf 1 januari 2024 moeten de nieuwe bewoners worden ingeschaald volgens de bepalingen van artikel 28. Op deze manier wordt er gekozen om BelRAI te integreren in het opnameproces van een voorziening. In het derde, vierde en vijfde punt wordt de overgangsbepaling voor reeds aanwezige bewoners verder bepaald.

- Op uiterlijk 1 juni 2024 moet de zorgzwaarte van minstens vijftig procent van de op dat moment opgenomen bewoners in het woonzorgcentrum vastgesteld zijn aan de hand van de BelRAI LTCF.

- Op uiterlijk 1 januari 2025 moet de zorgzwaarte in het kader van de zorgplanning van minstens zeventig procent van de, op dat moment opgenomen, bewoners van het woonzorgcentrum reeds vastgesteld zijn aan de hand van de BelRAI LTCF;

- Uiterlijk op 1 juni 2025 is de zorgzwaarte in het kader van de zorgplanning van alle bewoners van het woonzorgcentrum vastgesteld aan de hand van BelRAI LTCF.

De punten drie en vier van de overgangsbepaling geven duidelijke tussentijdse doelstellingen aan waaraan de voorzieningen moeten voldoen. Op deze wijze wordt er gezorgd voor een gestage, maar duidelijke stijging van de inschalingen met de BelRAI LTCF en wordt het implementatietempo gestimuleerd. Het geeft handvaten aan de Vlaamse overheid om ook bij te sturen in voorzieningen waar de implementatie minder vlot verloopt.

Artikel 3 bepaalt een wijzigingsbepaling in het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 tot toekenning van een subsidie aan diverse woonzorgvoorzieningen voor de IT-infrastructuur voor de implementatie van BelRAI. De uitvoeringstermijn wordt verlengd naar 1 juni 2024. Op dat moment zullen de woonzorgcentra vijftig procent van hun bewoners moeten ingeschaald hebben met het BelRAI LTCF instrument. Conform de bepalingen uit artikel 9 §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 zal de resterende schijf van 20% van het subsidiebedrag worden uitbetaald nadat er voldoende inschalingen zijn gerealiseerd. Dit wordt door de voorgestelde overgangsbepaling verder geconcretiseerd tot 50% van de bewonerspopulatie.

Artikel 4 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de gezondheids- en woonzorg, is belast met de uitvoering van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

C. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen budgettaire impact.

D. ESR-TOETS

Geen impact.

E. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeel van de Vlaamse Overheid.

F. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit wordt niet voorgelegd aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gegeven dat het ontwerp van besluit geen strategisch belang heeft.

Over het ontwerp ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 tot toekenning van een subsidie aan diverse woonzorgvoorzieningen voor de IT-ondersteuning voor de implementatie van BelRAI, wat betreft de implementatie van BelRAI LTCF, zal het advies van de Raad van State ingewonnen worden binnen een termijn van dertig dagen.

Na verwerking van het advies van de Raad van State zal het ontwerp van besluit geagendeerd worden voor definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkering te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 tot toekenning van een subsidie aan diverse woonzorgvoorzieningen voor de IT-ondersteuning voor de implementatie van BelRAI, wat betreft de implementatie van BelRAI LTCF;

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van state in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS